

Ο Θεός του αμετρήτου ελέους και της συγχωρήσεως (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η σημερινή παραβολή του Ευαγγελίου παρμένη από τον Απόστολο και Ευαγγελιστή Ματθαίο θέλει να μας δείξει πόσο σπλαχνίζεται και συμπονεί ο Θεός τους αμαρτωλούς και πόσο πρόθυμα παρέχει την άφεση των αμαρτιών σε αυτούς που μετανιώνουν για τα λάθη και τις αδυναμίες τους. Μας παρουσιάζει τη σημασία της συγγνώμης.

Κάποιος βασιλιάς αποφάσισε κάποτε να λογαριασθεί, να κανονίσει δηλαδή τις δοσοληψίες του με όλους τους δούλους του, τους οποίους είχε διαχειριστές στα διάφορα κτήματά του. Μεταξύ αυτών υπήρχε κάποιος, ο οποίος χρωστούσε στο βασιλικό ταμείο ένα πολύ μεγάλο χρηματικό ποσό. Το ποσό αυτό όρισε ο Χριστός ως ποσό μυρίων ταλάντων, για να παρουσιάσει, όσο το δυνατόν, το μεγάλο χρέος του δούλου εκείνου. Ο δούλος δεν το είχε πληρώσει και έτσι ο βασιλιάς διέταξε να πωληθεί το σπίτι του δούλου και ο,τι άλλο είχε υπό την κατοχή του για να πληρωθεί ένα μέρος του χρέους του. Απελπισμένος ο δούλος έπεσε στα πόδια του βασιλιά και τον παρακάλεσε να του δώσει χρόνο να επανορθώσει, ώστε να ανταποκριθεί στο οφειλόμενο του χρέος «μακροθύμησον επ' εμοί, και πάντα αποδώσω σοι» [1]. Δεν του ζήτησε να του χαρίσει το χρέος του, αλλά παράταση του χρόνου εξόφλησης. Έτσι, ο βασιλιάς, όντας αληθινός άνθρωπος και ορθός κριτής, συγκινημένος σπλαχνίσθηκε τον δούλο του και τον άφησε ελεύθερο [2].

Σε αυτό το σημείο προκύπτει ένα ερώτημα; Αφού ο βασιλιάς λυπήθηκε τον δούλο του και τον άφησε ελεύθερο, γιατί δεν τον συγχώρησε αμέσως και του έκανε όλη αυτή την παιδαγωγία; Σε τί αποσκοπούσε; Σκοπός του βασιλιά ήταν να τον οδηγήσει στη συναίσθηση και τη μετάνοια. Διότι, εάν τον συγχωρούσε αμέσως δεν θα αντιλαμβανόταν το σφάλμα του, το μέγεθος της τεράστιας οφειλής του και την βαρύτητα της κατάχρησής του. Το χρέος του ήταν μεγάλο που αποδείκνυε την αλόγιστη σπατάλη. Με την χάρη που του παραχώρησε ο βασιλιάς, ο δούλος αντιλήφθηκε ότι ο κύριος δεν ήταν σκληρός, απάνθρωπος και κακός αλλά παιδαγωγός και στοργικός, συμπονετικός.

Αυτό κάνει ακριβώς και ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός. Είμαστε όλοι χρεοφειλέτες

απέναντί Του. Γινόμαστε καθημερινά καταχραστές των αγαθών του, τα οποία τα σπαταλούμε στην αμαρτία. Εντούτοις όμως, ο Θεός μας ευεργετεί με μύρια αγαθά.

Όμως, εκείνος που συγχωρέθηκε από τον βασιλιά δεν έπραξε με τον ίδιο τρόπο σ' έναν σύνδουλό του, ο οποίος του χρωστούσε ένα μικρό ποσό «εκατόν δηνάρια»[3], με αποτέλεσμα να τον φυλακίσει. Όταν ο κύριος έμαθε τα γενόμενα, διέταξε τον εγκλεισμό του πονηρού δούλου στη φυλακή. Έτσι, αποκαταστάθηκε η δικαιοσύνη.

Κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να φτάσει το μέτρο της ευεργεσίας του Θεού. Κανένας δεν μπορεί ούτε καν να την περιγράψει. «Ιδού γαρ απήλειψα ως νεφέλην τας ανομίας σου και ως γνόφον τας αμαρτίας σου· επιστράφηθι πρός με και λυτρώσομαί σε »[4], είπε ο Κύριος. Εκείνος που επιστρέφει στο Θεό με ειλικρινή μετάνοια, δέχεται τη συγχώρηση του Θεού για όλες τις αμαρτίες του. Ο Θεός του χαρίζει περισσότερο χρόνο δοκιμασίας, για να δει κατά πόσο ο αμαρτωλός αυτός θα μείνει μαζί Του ή θα τον προδώσει, λέει ο Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς [5].

Ο Κύριος ταυτίζει την έλλειψη συγχωρητικότητας προς τον συνάνθρωπο με την πονηρία. Η πονηρία είναι αποτέλεσμα της προαιρέσεώς μας, της διάθεσής μας και όχι συστατικό της φύσεώς μας. Αποτελεί σύμπτωμα του εγωισμού και εκλείπει από τον άνθρωπο λόγω του ότι εκλείπει η αγάπη από αυτόν.

Ο ιερός Χρυσόστομος, σε μια από τις ομιλίες του, μας προτρέπει να εισέλθουμε στη συνείδησή μας και να αναλογισθούμε όσα έχουμε πράξει σε όλη μας τη ζωή «τους γαρ πάντας ημάς φανερωθήναι δεί έμπροσθεν του βήματος του Χριστού, ίνα κομίσηται έκαστος τα διά του σώματος προς α έπραξεν, είτε αγαθόν είτε κακόν »[6]. Να αναλογισθούμε πως θα είναι το δικαστήριο της ψυχής μας. Αν λησμονήσαμε όσα πράξαμε, ο Θεός δεν θα τα λησμονήσει ποτέ, αλλά θα τα στήσει όλα ενώπιον των οφθαλμών μας, εάν δεν προλάβουμε να τα εξαλείψουμε τώρα με την Μετάνοια και την Εξομολόγηση και με το να μην μνησικακούμε ποτέ προς τους συνανθρώπους μας [7].

Δυστυχώς ο άνθρωπος δεν μιμείται την μακροθυμία του Κυρίου του, δεν φέρεται με τον ανάλογο τρόπο προς τον πάσχοντα συνάνθρωπό του. Ενώ παρακαλούμε το Θεό να μας συγχωρήσει για τις αμαρτίες μας, εμείς δεν συγχωρούμε το συνάνθρωπό μας για κάποια αδυναμία ή λάθος του που μπορεί να μας έβλαψε, να μας στεναχώρησε. Ζητούμε την ευσπλαχνία του Θεού, όμως εμείς επιδεικνύουμε σκληροκαρδία και μίσος προς το συνάνθρωπό μας λόγω του ότι το μίσος και η οργή δεν μας αφήνουν να ξεχάσουμε το αμάρτημα που έπραξε ο αδελφός μας. Γινόμαστε σκληρόκαρδοι και κριτές κυρίως και ζητούμε την παραδειγματική του τιμωρία. Αυτά όλα όμως δεν αρμόζουν σε ένα χριστιανό. Ο χριστιανός πρέπει να είναι μακρόθυμος, να υποχωρεί ενώπιον της οργής, του θυμού και της κακίας, να ανέχεται τον άλλο με τις αδυναμίες του γιατί κανένας δεν είναι τέλειος, ούτε και πρόκειται να μην σφάλουμε στη ζωή μας.

Η σημερινή παραβολή αποτελεί μια αφορμή, ένα έναυσμα για να αναθεωρήσουμε και να κάνουμε μια αυτοκριτική στη στάση που επιδεικνύουμε τόσο προς το Θεό

όσο και προς τον συνάνθρωπό μας. Πολλές φορές έχουμε την εντύπωση ότι η πνευματική μας ζωή είναι ιδιωτική υπόθεση και όχι του πλησίον μας. Αυτό είναι λάθος. Γιατί αν κοιτάξουμε κάθε μια αρετή (υπομονή, μακροθυμία, ελεημοσύνη) θα αντιληφθούμε ότι απαιτείται η παρουσία του πλησίον. Μας θυμίζει την άφεση που μας χαρίζει ο Θεός και τη συγγνώμη, που εμείς αρνούμεθα στους συνανθρώπους μας. Και όμως ο Χριστός μας τονίζει να συγχωρούμε. Πόσες φορές να συγχωρούμε ρώτησε ο Απόστολος Πέτρος τον Κύριο, με αφορμή την παραβολή του δούλου εκείνου που είχε μεγάλο χρέος «έως επτάκις;». Και ο Κύριος του απάντησε λέγοντάς του «ου λέγω σοι έως επτάκις αλλά έως εβδομηκοντάκις επτά» [8].

Χωρίς τη δύναμη της συγγνώμης καμία ανθρώπινη σχέση δεν μπορεί να σταθεί. Ούτε φιλία, ούτε συνεργασία, ούτε γάμος, ούτε οικογένεια, ούτε ακόμα και κοινωνία. Η συγγνώμη πηγάζει από την αλήθεια, αλλά είναι δυνατότερη από την αλήθεια [9].

Ο Θεός μας αγαπά, μας χαρίζει άφθονο το έλεός Του, συγχωρεί τις αμαρτίες και τα λάθη μας με την προϋπόθεση ότι κι εμείς επιθυμούμε την αγάπη Του αυτή, καθώς φαίνεται από την παράκλησή μας για κάτι τέτοιο «πάσαν την οφειλήν εκείνην αφήκά σοι, επεί παρεκάλεσάς με» [10]. Μας ελεεί γιατί σηκώνει τις δικές μας αμαρτίες. Το ζητούμενο από εμάς έλεος προς τον συνάνθρωπο, δεν λύνεται με το να πούμε ένα απλό συγγνώμη. Αγαπάμε τον άλλο, τον ελεούμε, όταν είμαστε εμείς έτοιμοι να σηκώσουμε το δικό του βάρος, να θυσιάσουμε κάτι η ακόμα τον όλο μας εαυτό για την σωτηρία του. Το μέτρο μας για τους άλλους μας το δίνει ο ίδιος ο Θεός «ως καγώ σε ηλέησα;» [11]. Να μάθουμε να συγχωρούμε για να καταλάβουμε ότι ο Θεός θα συγχωρήσει τα δικά μας αμαρτήματα, μόνο όταν εμείς συγχωρούμε τα αμαρτήματα του πλησίον μας. Μόνο έτσι θα γίνει η ζωή μας επίγειος παράδεισος επεκτεινόμενος εις την ατελεύτητο του Θεού δόξα. Αμήν.

Παραπομπές:

1. Ματθαίου 18,29.

2. Ιακώβου Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων, «Φωτεινά διαβήματα» - Εκ της πνευματικής παρακαταθήκης του Μακαριστού Μητροπολίτου Ικονίου Ιακώβου, Εκδόσεις «Το Παλίμψηστον», Ιούλιος 2015, Θεσσαλονίκη, σελ.207-212.

3. Ματθαίου 18,28.

5. Ησαΐου 44,16.

6. Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, Ομιλίες Δ' - Κυριακοδρόμιο, Εκδ. Πέτρου Μπότση, 2012.

Β΄ Κορινθίους 5,10.

7. Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Ομιλία εις την παραβολή του τα μύρια τάλαντα οφείλοντος και τα εκατό δηνάρια απαιτούντος, ΕΠΕ 26,18.

8. Ματθαίου 18,22.

9. Παντελεήμων Καθρεπτίδη, Μητροπολίτου Κορωνείας, «Ἐπί τήν λυχνίαν», εκδόσεις Αρμός, 2018, σελ.254-255.

10. Ματθαίου 18,32.

11. Ματθαίου 18,33.